

PRVNÍ ČÁST – OBECNÝ ZÁMĚR A POLITICKY RELEVANTNÍ CÍLE ŠETŘENÍ TALIS

Šetření TALIS je mezinárodní šetření o učitelích, vyučování a učení založené na dotaznících, pomocí kterých sbírá odpovědi jednotlivých učitelů a ředitelů škol. Již od svého vzniku v rámci programu INES je hlavním cílem šetření TALIS rozšířit zásobu mezinárodně sbíraných informací o učitelích, vyučování a možném dopadu práce učitelů na žáky, které by byly dostupné pro země OECD a partnerské země či hospodářské celky. Šetření TALIS 2008 se tohoto cíle podařilo dosáhnout, a to zejména pokud se jedná o potřebu vyplnit mezery v zásobě poznatků o učitelích a podmínkách, ve kterých probíhá vyučování na mezinárodní (a národní) úrovni. Šetření TALIS 2008 též poskytlo jedinečný vhled do přesvědčení a postojů učitelů a jejich vyučovacích postupů. Celkovým cílem šetření TALIS je poskytnout aktuální a rentabilní výstupy v podobě robustních mezinárodních indikátorů a politicky relevantních analýz o učitelích a vyučování. Tyto výstupy by měly zemím pomoci revidovat a vytvářet vzdělávací strategie a tím podpořit jejich snahu o prosazování žádoucích podmínek pro efektivní výuku a učení. Na základě úspěchu šetření TALIS 2008, jehož výstupem byla v roce 2009 publikace *Creating Effective Teaching and Learning Environments: First Results from TALIS*, se přistoupilo k druhé vlně tohoto šetření, tj. šetření TALIS 2013.

Stěžejními pravidly uplatňovanými při tvorbě strategie šetření jsou:

Využitelnost v politice. Důležitá jsou jasně stanovená klíčová témata pro vzdělávací politiku a zaměření na otázky, které jsou pro účastníky se země co možná nejpotřebnější.

Přidaná hodnota. Jedním z důležitých přínosů šetření by mělo být mezinárodní srovnání.

Zaměření na indikátory. Výstupy by měly obsahovat informace využitelné pro tvorbu indikátorů.

Validita, reliabilita, porovnatelnost a preciznost. Šetření by mělo vycházet z důkladné revize stávajících poznatků a na základě nich poskytnout platné a spolehlivé informace, které lze porovnávat mezi všemi účastnicími se zeměmi.

Prostor pro interpretace zjištění. Účastníci se země by měly být schopné výsledky šetření smysluplně interpretovat.

Efektivita a rentabilita. Práce by měla být vykonána včas a ekonomicky šetrným způsobem.

Témata a indikátory pro druhou vlnu šetření poskytnou příležitost odpovědět na politické a výzkumné otázky, jako jsou:

- Jak souvisejí různé přístupy k vedení školy s vyučovacími postupy, které učitelé uvedli (včetně způsobů hodnocení práce žáků), jejich přesvědčením a činnostmi spojenými s jejich profesí? Existuje souvislost mezi přístupem k vedení školy a mírou, do jaké se učitelé zapojují do profesních aktivit založených na spolupráci?
- Jaká jsou přesvědčení učitelů o správném způsobu výuky a preferované vyučovací strategie? Do jaké míry se toto přesvědčení učitelů a jejich upřednostňované vyučovací postupy odlišují v závislosti na tom, zda vyučují žáky se speciálními vzdělávacími potřebami? Jak se liší způsoby hodnocení žáků na národní a mezinárodní úrovni?